

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de
Coloniae Agrippinae, 1620

In Die Cinervm.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

IN DIE CINERVM.

PARTITIO.

- I. De vi & efficacia Pœnitentiæ.
- II. De cinere ac puluere.
- III. De hominis fragilitate, ac mortis memoria.
- IV. De ieiunio & carnis maceratione.

Memento homo quod cinis es, & in cinerem reuerteris.

FIGVRA.

*Herodot. 2.
Plur. in cō-
uiuio sept.
sapiens.*

SOLEBANT Ægyptij, licet alioquin immanitate barbari, vt modestiam sobrietatemq; conuiuio commēdarent, ac gulæ pariter occurrerent, erantiū & calu-

niam carne nudatam, medias inter epulas mensæ inferre, vt eā conspectā cōuiuia mortem in memoriam reducerent, vitæque fragilitatis admonerentur, hisce additis verbis: Aspicite tristem hanc & lugubrem mortis imaginem, ac memores estote, huic vos aliquando similes futuros. Et sane, longo ante tempore, ab ipso scilicet mundi exordio, summus ille Deus, primos mundi incolas pellibus mortuorum animalium conuestiuit, exuijsque & mortis insignibus circumdedit, vt ita sese busto & tumulo destinatos vivere meminissent. Eandem hodie, Auditores, Ecclesia seruat consuetudinem, quæ vt post tot conuiuia, post tot epulas, post ipsa Bacchanalia, mortis nobis memoriam refricaret, vitæque fragilis & caducæ commoneret, animarum nostrarum mensis mortis infert insignia, coloribus nos cineris & pullis induit, dicens: *Memento homo quia cinis es.* Desine iam ineptire ô homo, iam

fatis per plateas petulanter & lasciuie discurristi, iam satis ac plusquā satis vitij indormisti, aperi nunc tandem oculos, reclude palpebras, & vide qui sis, & vnde veneris; iam satis superq; te ipsum iactasti, memineris obsecro, iam te cinerem esse, & in cinerem conuertendum. Hæc vox est pœnitentiæ, hisce verbis animo nostro cinis ipsius memoria ingeritur, verum vt ipse, qui nisi cinis sum, digne de cineribus loqui valeam; ad te confugio sancta Dei genitrix, ac tibi cum paranymphe Gabriele pronuntio.

AUE MARIA.

Quemadmodum rerum omnium creatrix atq; educatrix natura, septem in firmamento Planetas constituit, qui in res hasce inferiores tantum roboris ac virium habet, vt quidquid hic in terra sit, ab eorum fluxu penitus dependeat: ad eundem plane modum, ipsius naturæ auctor gratiæ Deus, septem in Ecclesia sua Sacramenta instituit, quæ tantum in hominū animis roboris obtinent, vt omnis nostra salus in eorum potentia virtuteq; sita esse videatur. De vnica Pœnitentiæ hodierna die locuturus, de reli-

quis:

quis tacebo; neque enim aut Mars aut Mercurius, aut Venus, aut vllus denique Planetarum, adeo rebus hisce inferioribus, ac sacramentum hoc hominum saluti necessarium est.

*Plutarch.
in Romulo.*

Romulus olim, in ipsis vrbis suæ primordiis asyllum instituit, ad quod quicunque facinoris alicuius reus confugisset, omnium scilicet criminum indemnitate consequeretur: ita Iesus Christus, verus noster Romulus, in ipso Ecclesiæ suæ principio, Sacramentum Pœnitentiæ, velut asyllum & locum immunitatis instituit, ad quod quicunque peccatores confugissent, ab omnibus iniquamentis vitiisque liberarentur; hic quippe incæstus purgatur: sacrilegia eluuntur, auaritia deletur, adeo vt nullum peccatum sit, quod hac pœnitentia non emundetur. Cuius insignis figura fuit diluuium illud vniuersale, quod, vt in Genesi legitur, totam terræ superficiem aquis cooperuit, quo edocemur, ipsam pœnitentiam diluuii gratiarum fore, quod omnia animæ nostræ vitia sub vndis lacrymarum demergat. Eluit siquidem omnia & emundat pœnitentia, omniaq; in integrum restituit. Anne meminitis cladis illius, quam in mari rubro Ægyptij perperissi sunt? Refert enim historia, quod

Gen. . .

Exod. 14.

ne vnus quidem superfuerit ex eis, aut, vt ait David, vnus ex eis non remanserit, qui cladis nuntium in Ægyptum deferret. Mare hoc rubrum, Auditores, ipsa est pœnitentia, sanguine, inquam, & meritis Iesu Christi rubicundum, quod vndis contritionis, omnia peccata nostra, quæ sunt veluti idololatræ Ægyptij, immergit. Ipsa est fœda illa Dauidica, tribus saxis, Contritione, scilicet, Confessione & Satisfactione, armata, ad Goliath Philistaum, id est, peccatum ipsum, qui animæ nostræ insultat, prosternendum. Ipsa est scala Iacob, per quam fideles animæ, instar Angelorum, tendunt ad cœlestia. Ipsa est Iordanis, qui Naamanem à lepra emundat. Ipsa est piscina illa probatica, quæ omni morborum generi medetur. Ipsa est vastus ille cœtus in mari lacrymarum natitans, qui miseros Ionas naufragio eripit, & in littus integros & fospites eicit, solemque gratiæ iterum concedit intreri. Ipsa quoque

Psal. 150.

Figuræ quib. pœnitentia denotatur.

1. Reg. 17.

4. Reg. 5.

Ioan. 5.

Ion. 2.

est virga illa Moysi, quæ Ægyptiorum serpentes, deuorabat. Quid porro denotas ô virga nisi pœnitentiam? quæ peccata nostra, quæ nihil nisi serpentes, dracones & viperæ sunt, deuoras & digeris. Ipsa pœnitentia est, quam vobis, auxiliante Omnipotentis gratia, toto hoc Quadragesimæ tempore annuntiabo, quæ nisi pullis & tristibus induitur, & non nisi ieiuniis pascitur. Ipsa est cœli filia, virtutum tutela, humilitatis mater, vanitatis hostis, ac meritorum conseruatrix. Ipsa est filia honoraria, & domicella, noua quadam ratione induta, quæ cineres loco auri, cilicia loco deliciarum, & flagra loco insignium gestat. Loquamur prius de eius insignibus, ac deinde de epulis loquemur.

Quamobrem quod ad primum attinet, fuere cineres semper notæ, & veræ pœnitentiæ insignia; ipsi sunt portus, in quem sese animæ ad declinanda fulgura cœlestia & tempestates huius mundi, velut in tutum recipiunt. Niniuitæ ad prædicationem Ionæ in cineribus salutem inueniunt. Abraham prius cinerum meminit, quam Deum, alioqui auderet, dicens: *Ego puluis & cinis loquar ad Dominum?* Achab rex Israel, Dei numen reueritus, in cineribus sese occultauit. Verum patientiæ exemplar Iob nullum nisi in cineribus solatium quærit dicens: *Memento, quod sicut lutum fecerunt me, & in puluerem reduces me.* q. d. Anne in cineres Domine iustitiam tuam exercebis? & aduersus puluerem ostendes potentiam tuam? An non meminit Domine, è puluere me à te compactum, & in puluerem ac cinerem aliquando à te conuertendum?

Merito igitur exclamem, O sacros & vere sanctos cineres! ô cineres vere diuinos! vos, vos, inquam, sopitos deuotionis ignes conseruatis, vos pios affectus excitatis, vos prauos motus refrenatis, vos deniq; omnes animæ sordes eluitis: atq; vt de cineribus lixiuium colatur, ita vos vere spirituale lixiuium è lacrymis colatū facitis, quod omnia mundat, quodq; animas nostras super niuem dealbat, vt vere in Psalmis vates regius cecinerit: *Lauabis me, & super niuem dealabor.*

Sed audite rem magis adhuc mirandam: Daniel sparsis cineribus fraudes & rethnas

sacer-

Dan. 14. sacerdotum Babyloniorum, qui regi & populo imponebant, detexit, quo quid aliud significatur, o homo, quam memoriam te tuam mortis cineribus alpergente, imposturas carnis, fraudes diaboli, & fallaces mundi insidias confestim detectum iri: quæ omnia, non fecus ac falsi illi prophetae, & sacrificuli idoli Babylonici, animæ tuæ imponunt. Licet ergo mihi iterum exclamata: o vere regios cineres! hoc enim vos titulo decorabo, quod tres vobis reges & monarchæ eximii decorem addiderint. Primus in scenam prodeat Rex ille Niniuitarum, qui ad Ionæ prædicationem, publica præconis voce, pœnitentiam omnibus suis indixit, sacco indutus est, atque in cinere consedit. Alter sit Achab rex Israël, qui maum Dei sibi imminetem, & vestigia eius iam prementem declinans, in cineribus salutem quaesivit. Tertius vero ipse David, qui non nisi cinericio se perfundebat odoramento, non nisi in cineribus somnum capiebat, nullaque re præterquam cineribus pascebatur, ait enim: *o cinerem tanquam panem manducabam*. O Reges vere reges, o diuinos, sapientes, & vere prudentes Principes! *o nunc, o Reges intelligite*, cur non præ pudore erubescitis? Vos non nisi ludicra, delicias, & tripudia somniatis, & ecce hi antecessores vestri nil nisi pœnitentiam decantabant. Vos gemmis & pretiosis monilibus inceditis rutilantes, & hi cineribus consperguntur. Vos vero Dominae & Principes, quosnam colores, quænam hodie gestatis insignia? an non vos omnes hodie cineribus conspersas intueor? Non est autem, quod hocce vobis vlli pudori sit, fecerunt id olim matronæ, heroinæ, reginæque, vobis specie & venustate similes, dignitate haud inferiores, nobilitate sane superiores. An non Esther, quæ propter venustatem suam, à Rege Assuero in coniugem adoptata fuit (quippe inter omnes Hebraicas puellas pulchritudine eminens:) cineribus sese, veluti aromatibus, perfudit? An non Iudith vidua, inter omnes viduas speciosissima, propter egregiam venustatem, Oculus Israël appellata, loco stibij, & cerussæ, cineres adhibuit, & cilicio lumbos strinxit? An non Israëlites & filiae Ierusalem, transmigrationis Babylonicae tē-

Tom. 1. Bessai Quadrage.

pore, pompis & fuce repudiatis, capita in terram abiecerunt, cinereo sese nimbo perfundentes: vos vero virgines & mulieres, cur non eisdem insigniri vultis insignibus? cum tempus ipsum id à vobis iam postuler, & ipsa ad faciendum inuitet Ecclesia; omnia enim iam vndique cineribus conspersa sunt, nihil præter pœnitentiam omnes cathedræ suggestusque iam reboant. Audite quæso, quoniam modo vobis inclaiment: *Memento homo, quia cinis es.*

III.

O cinerem, o mortem! tu porro homo cineres, & mortem in memoriam reuoca: qui sis, vide, vnde venias, & quo tendas. Recordare originis tuæ, & noli obliuisci dissolutionis tuæ; terra es, de terra ortus, & in terram dissolueris. Verum itaque iam esse fateor vestrum axioma & enuntiatum, o Physici, *Ex quibus unumquodq; componitur, in eadem & resoluitur*. Conditus es e terra, o homo, ideo quoque in terram resolueris; memento ergo quod puluis sis, ecce terminus tuus à quo, & quod in puluerem reuerteris, ecce terminus ad quem.

Mathematici quoque hic me non parum iuuare videntur: hoc enim vnum è præclaris eorum principis est, *Omnes lineæ à centro ad circumferentiam ductas, aequales esse*. Audite, audite paradoxon hoc Reges, Principes, & Orbis Monarchæ, audite. Similes igitur vos estis nobis, *Memento homo quia cinis es*, ab eodem quippe centro venientes; *o in cinerem reuertetur*, etiam ad eandem circumferentiam tendimus. Eidem igitur fato subiecti estis cui nos; non nisi exteriora quædam accidentia sunt, quibus nobis superiores esse videmini. Vos quidem nobis honoribus, gloria & diuitiis antecellit; at vt, nobis morientibus, vos hic superstites remaneatis, fieri omnino non potest.

Memento igitur homo, quia cinis es, memineris te domum illam esse, de qua in Evangelio, super arenas ædificatam, quæ minimo Aquilonis turbine ad terram prosternitur. Certum est, & certo certius omne nostrum esse, non nisi arenam, cinerem ac terram esse, & ad minimum fortunæ flabrum ad terram deiici & prosterni. Quemadmodum enim deus Iob ad primam ven-

Matth. 7.

Iob 2.

Ec ti pro-

Judic. 16.

Dan. 2.

Humanae naturae encomia ex veteribus Philosophis.

si processam corruit, & omnes eius liberos opprellit; ita quoque & tu mundi amator, domum tuam, id est, corpus ac vitam, eidem scias fato esse subiecta. prima quae te inuadit fortuna: procella, eadem eum atque omnes conceptus voluntatesque in momento euerit. Ac veluti Philistinorum domus, statim ac Sampson columnas infernae complexus est, in terram concidit, omnesque principes eadem ruina inuoluit; ita quoque vita tua: res tuae, diuitiae tuae o homo, eandem fortunae varietatem vicissitudinemque patiuntur. Omnia namque haec pereunt, & omnes tuae cogitationes, sublimesque conceptus ad nihilum deducuntur. Quare paucis vt concludam, omnia super arenam & cinerem aedificata sunt.

Depingit nobis Daniel statuam grandem nimis, cuius caput ex auro optimo, pectus autem & brachia argentea, venter & femora, aerea, pedes vero lutei ac fictiles: ait quoque lapillum quendam de monte descendisse, qui statuam in pedibus percussit, & minutim contractam in cinerem redegit. Contemplare hic, homo, veram vitae tuae imaginem: caput hoc aureum, pectus hoc argenteum, aerea illa femora, quid quae aliud sunt, quam imago honoris, diuitiarum, ac roboris tui: at sita sunt haec in basi terrea, habes pedes luteos, ita, vt, minimo de fortunae montibus lapillo ingruente, & cogitationum tuarum pedibus aduolente, in cinerem & puluerem euanesceas. An non tibi carere iudicio ac ratione penitus destitutus videretur, qui sublime aliquod palatium super arenam aedificaret? maior sane, mihi crede, tua, o homo, est dementia, si domum fortunarum tuarum in arenario vitae huius stabilire moliaris, minimus enim exsurgat turbo, leuis aliquis ingruat motus, aut alia quaedam aliunde incidat calamitas; omnia ecce concident, inque puluerem redigentur. *Memento igitur quia cinis es, &c.*

Erratis, ac multum erratis, Philosophi, frustra quoque in hominis natura indaganda, eaque laudanda, tempus laboramque infumitis: tam praeclearis enim verborum praconijs de re nihili locuti estis, de musca Elephantem

fecistis, tu porro Hermes Termaxime, cur hominem *miraculum magnum* ausus es appellare, eoque nihil in mundo dixisti esse praestantius? anne ignorabas praeter cinerem nihil esse? Cur tu Pythagora *Deum eum at mortalem* esse dixisti: at si melius & penitus naturam eius indagasses, vidisses forsitan fundamentum eius esse puluerem, medium cinerem; & finem, vermem corruptionemque. Et tu Philosophorum princeps Plato non recte de homine philosophatus es, *diuinum* eum *genus* appellando, itane stirpem & genus condidit deorum? Maior adhuc tua est Plorine audacia, cum eum *quoddam vniuersum*, epitomē, ac veluti omnium rerum repositorium appellare non erubescis.

Ante omnia vero te miror beate Pontifex Gregori, summe Ecclesiae vertex, te maiori adhuc hominem encomio, Gentilium vestigijs insistendo, condecorasse, cum eum a nobilitate & eminentia, singulari nomina *creaturam* nominari voluisti: explicans enim illud Euangelij; *Predicate Euangelium omni creatura* per haec verba, *omni creatura*, ipsum hominem intelligis, cum in ipso vno omnes omnium creaturarum nobilitates & eminentiae cōtineantur. Esse namque ipsum commune habet cum lapidibus, vitam cum plantis & arboribus, sensus cum bestijs, intelligentiam cum ipsis Angelis; adeo vt, paucis omnia comprehendendo *omnis creatura* merito homo queat appellari.

At solus David bene & pro rei dignitate de homine locutus est, cum ait: *Tanquam puluis quem proicit ventus à facie terrae.* Non est aliud o homo, quam venti ludibrium: *memento igitur quod cinis es*: memento te nihil esse, & originem tuam vilem esse & abiectam. Agathocles, figuli filius, Sicilia iam rex creatus, veritus fortasse, ne regia dignitate insoleceret; vt prioris sui generis semper meminisset, figulina sibi vasa, vna cum aureis & argenteis ad mensam quoti die voluit inferri. Tu vero, o homo, etiam figuli filius es; suggerit hoc tibi Iob Propheta dicens: *Manus tua fecerunt me, & plasmauerunt me.* quare licet deinde te Deus ad sceptrum prouerit, diadema capiti imposuerit, ne forsitan in tantis dignitatibus constitutus, super-

Trismeg.

Pimani

Pythagor. sententia.

Plato in Timaeo.

Plotin.

Greg. in mil. 26. in Euanj.

Psal. 103.

Plutarch. apophth. Rom.

Iob. 10.

superbia insolescas, vtque vilis tuæ originis semper memor viuas, ponetibi ante oculos vas hocce luteum, & inter aurum & gemmas, nobilitatem & diuitias, viles hocce cineres iaterferas.

Memento quid fueris, quid modo sis, & quid mox futurus sis; memento quod è cinere factus sis, nil nisi cinis sis, & in cinerem aliquando conuertendus sis, vel vt Ieremias loquitur, *terra ante partum, terra in partu, & terra post partum*, siue vt melius adhuc philosophemur, *Terra in esse, terra in fieri, & terra in conseruari*. Hunc in modum philosophatus est Salomon, & superbos sui temporis alloquens, his eos verbis aggressus est: *Quid superbis terra & cinis? q. d. Nolite adeo efferti aut insolescere vos tumidi, nolite altum sapere: quænam quæso ratio est, vos vt tantopere effertis, cum præter cinerem, præter purum nihil, vanitatemque ipsam, nihil sitis.*

Non est vlla auis, Auditores, quæ pulchritudine & superbia cum pauone comparetur; vidistis, credo, aliquando, vt plumas explicet, & caudæ pulchritudinem expandens examiner: in qua eximiam pulchritudinem contemplata, libi ipsi applaudens, & superbo incedens passu, gloriatur: verum vbi oculos ad terram deicit, & pedes, quos turpiculos ei natura dedit, respicit, totus confunditur, & confestim plumeos illos fastus exiit. Hic tua sit lectio, ô homo, hic discas oportet. Dum enim in vanitatum tuarum officina plumas honorum venales exponis & ostentas, quando magnitudinem tuam contemplaris; quando longa seruatorum caterua te stiparum vides; inflaris, & in te ipso factus elatior, pauonem imitaris; adeo vt eor angustis pectoris tui spatiis concludi, & aer spiritum pulmonibus tuis nequeat subministrare: At si oculis in terram deiectis pedes contempleris, (*sordes enim in pedibus eius*) ita sordidos, turpes & deformes inuenies, vt quamprimum plumas sis collecturus, deque propria vilitate factus certior, te ipsum humiliaturus.

An non meministis, quod de Xerxe Rege tradunt historici? licet enim hic honorum gloriæque studiosus fuerit, vt qui maxime;

tamen cum quadam tempestate innumerabiles militum copias collegisset, & eas in a- Plutarch. cie constitutas videre magnopere desideraret, summum montis verticem conscendit: è quo cum totum Hellespontum stratum nauibus & terram quaqua pateret, militibus coopertam videret, vbertim illacrymatus est. Mirabantur ad tam insolitum spectaculum duces, tamque inusitati casus causam perentes, dixere; vnde hæ lacrymæ, ô Rex? vnde hic ciulatus? anne iam animum contrahis, & ante tubam pauor occupat artus? tantam hæcenus virtutem, tantum animi virilisque pectoris ostendisti & ita modo in lacrymas, veluti parui animi resoluens? An fortasse Græcorum robur & audacia tibi metum incutiunt? Quibus importune lacrymarum causam postulantibus tandem ait: Non ita viri, non ita, nunquam me animus defecit, nec vlla me vnquam formido inuasit; aliud quid mente voluo, quod mihi lacrymas excutiat. Video hic tot hominum myriades, tot militum millia, quæ hic in aciem produxi, & eheu, post centum annos nullus omnino superstes erit, omnes in cineres conuertentur; atque hæc est causa fletus & lacrymarum mearum, &

*quæ talia fando
Temperet à lacrymis?*

I. Æneid.

In tantum, ô cinerum memoria, superbos animos & altum spirantes, deicis & prosternis.

Nec minus admiratione dignum est, quod olim Saladinus, Ægyptiorum regum maximus, fecit: qui cum totum Orientem subiugasset, Occidentem terruisset, Asiam domuisset, totum denique orbem concussisset, vt morti se iam vicinum vidit, in hos ipsos cineres oculos coniecit. Quid eum fecisse arbitrâmini? audite, rem narrabo; Indusium suum à præcone per omnes ciuitatis vicos in hasta voluit circumferri, & alta voce in clamari: Magnus ille Saladinus, Orientis flagellum, Asiae domitor, omnium populorum terror, vnicum hoc indusium ex omnibus suis trophæis victoriisque secum post mortem defert. ô rem admirandam, & stupore dignam in Rege barbaro! ô vere cineres predicandos!

*Platina in
Calestino
III. B. euia-
rio magn.
Chronic.
Anno 1493*

Ec 2. Hos

Hoc nores oportet, Christiane, & ad eius imitationem mores tibi vitæque componenda est. An non ad exemplum barbari huius tyranni conspectis cineribus tuis, & propria vilitate, humilitatem indues? Itaque memento te non ex igne conditum esse, vt stellæ; neue ex aere, vt ventri sed tantum è terra omnium elementorum infimo & vilissimo; adeo, vt totus vilis sis & ignobilis. *Memento igitur quia cinis es. non sufficit: & in cinerem reuerteris.* Montes quidem complanabis, vales complebis, in fine tamen moriere. Ostenta te quantum volueris, iacta te quantum potueris, fortitudine sis Hercules, deliciis Lucullus, Babylonias turres ædifices; memento tamen te nihil esse præter cineres & in cineres aliquando reuerturum.

Vos quoque mulieres, quæ instar nympharum inceditis ornata, instar reginarum luxu diffuitis, instar deorum neçtate. verba eloquimini, exigua huius ressera, quæ hodie vestris auribus ingeritur, nolim obliuisci. *Cinis es. & in cinerem reuerteris.* Cadent aliquando turtita illa, & mitellata crinium fastigia, peribit ementitus hic & fucatus color, putrescent delicata illa membra, & comptulum hoc corpusculum in vilissimos cineres conuertetur. Memento igitur quia cinis estis. Non est autem, cur ab hoc faciendo deterreamini, ipsi nobis Ethnici hac in re prælucent, qui cinerum semper memores fuerunt.

Ælian. lib. 8. Var. 6. 35.

Refert Ælianus memorabilem sane de Philippo Macedonia rege historiam: quem ait, vt mortis & cinerum perpetuo recordaretur, puerum habuisse, qui hac eum quotidie mane salutatione exciperet, & cinerum mentione facta mortis ei memoriam refricaret: Memento mori Rex, vel vt alii, Memento te hominem esse, & rex, ac si diceret: Expergiscere Philippe, noli sceptris illis indormiscere, mortem cogita: memento te cinerem esse, & in cineres reuerturum. Vos, ô Principes Christiani, symphonia & in omni instrumentorum genere è somno excitamini; æ gentilem illum regem mortis memoria excitabat.

Metrul. lib. 1. cap. 2.

S. Ioannes Eleemosynarius, Patriarcha Alexandrinus, vt semper horum cinerum

reminisceretur, sepulchrum suum fieri mandauit, ac nunquam id perfici passus est; voluitque, vt quotidie eum aliquis interrogaretur accederet, quando sepulchrum tuum Domine perfici iubebis? *Quin & ad veterum Imperatorum coronationem, inter tot pompas, tot festiuitates, tot fastas vulgi acclamaciones, multi marmorarij & latomi accedere solebant multa marmorum genera portantes, qui alta voce inelamarent; E quo marmorum genere sua sibi Maiestas tumulum parari vult, vt hac ratione conditionis suæ coronandus admoneretur. Quid amplius? Inter ceteras leges suas hanc quoque vnam esse voluit. Laconum ille legislator Lycurgus vt mortuorum bustuaria & cœmeteria in ciuitatis medietullo constituerentur; Vt hoc modo iuueatus lasciuens, & omnes omnino mortales, mortis memoriam semper in animo haberent. Confundunt me, ô Christiani, ethnica illa nationes, & cum hos cineres maiore ab ijs honore affici, & amore foueri video, quam explicare ipse dicendo queam, erubescio. Iam igitur valete ô benedicti cineres, hac tamen lege, vt vos ego semper ante oculos habeam & infixos in animo geram, semper in corde semper in mente.*

IV. Explicauimus hactenus pœnitentiæ indumentum, expandimus vestes illas pullas Ieiunia & cinericias, & colores depinximus, qui sunt pœnitentiæ animæ effulgere solent: iam pœnitentiæ ad epulas eius accingamur. O sacra ieiunia! epula. ô diuinam abstinentiam, ô sanctam. Quadragesimam: Vos estis pœnitentiæ nostræ delitiæ: imo vero ipsa ieiunia sunt epulæ dignæ Regibus, dignæ Angelis, dignæ Christo Iesu: pretiosiores longe epulis Cleopatras, splendidiore Lucullianis, magnificentiore conuiuio Aslueri. Epulæ in quibus ipsa mensa ablatio loco mensa est; rapas, mapparum; radices, missuum; conchæ, valorum; montana, sedilium vicem occupant; & torrentes porum subministrant. Epulæ, quas Moses in planitie Sinai inchoauit, Elias in monte Horeb profecutus est, & arabo quadraginta diebus; epulæ quas in dissuetudine abeuntes, Iesus Christus in deserto Palæstine iterum in cõsuetudinē reuocauit. Vides hic vbi que

Plutarch. in Lycorg.

Plutarch. in Lucull. Esch. 1.

Exod. 19. 3. Reg. 19.

vbique quadraginta dies hæretice tam in desertis, quam in montibus, tam in nouo, quam veteri Testamento? quibus nos nostram Quadragessimã repræsentari putamus.

Ion. 3.

Sic vt olim Deus Niniuitis quadraginta dierum spatium concessit, intra quos poenitentiam agerent, ita & nobis eadem sua benignitate quadraginta hæc dies ad peccata nostra deploranda elargitus est. Expergiscere igitur hæc, adhuc quadraginta dies, & Ninive subuertetur, nisi hæc quadraginta diebus poenitentiam egeritis omnes simul, eribit. Erant olim populus Israeliticus quadraginta annis per vastam solitudinem, antequam ad terram promissionis perueniret, modo siti exhaustus, modo fame enecatus, semper in ærumnis, semper in angustiis degens. Quo quid aliud edocemur, quam prius in beatitudinem, quæ vere terra promissionis est, nos peruenire non posse; quam quadraginta dies, in deserto mundi huius, in siti, in fame, in ieiunijs, & asperitatibus, & veræ sanctæque poenitentia actibus traduxerimus. Pertulit Noe quadraginta diebus in arca, iniurias cæli, procellas maris & rabiem diluuij; deinde vero post emensos labores, atque ærumnas magno cum gaudio in montibus Armeniæ conuenit. Ita quoque, ô anima mea, si in æternis illis cælorum montibus gloriosa, & exultans aliquando cupis conuiescere, in arca poenitentia reclusa, quadraginta his diebus diluuium quoddam poenarum, ærumnarum, flagitiorum, asperitatum, austeritatumque prius perferas, necesse est.

Num. 11.

Gen. 8.

Anne igitur nobis figuræ defunt, ad facrum hoc quadagesimæ ieiunium confirmandum & stabilendum? Tunc igitur hæretice, inimice ieiunij, amice ingluuiei, Epicuri de grege porce nouum hoc & confictum existimas? anne tibi recenter videtur ingestum & intrusum? peperitne factum arbitraris? anne abusum putas? anne superstiosum ducis, hæc ratione poenitentiam agere? anne nos tuo erramus iudicio? anne fallimur? peccamusne facientes, quod ante nos Moses & Elias usurparunt, Christus stabiluit, Apostoli denique Apostoliceque vii perpetua & pia obseruatione custodierunt.

Inualuit iã à tot seculis sancta hæc Quadagesimam iam ab annis millesexcentis eius vsus in Ecclesia viguit. Testatur id omnis antiquitas, confirmat id sanctorum Patrum veterumque omnium consensus. Inter ceteros loquentem hic audiamus Hieronymum:

Nos vnam Quadagesimam secundum traditionem Apostolicam, anni tempore nobis congruo obseruamus. Eadem omnino scribit ad Philippenfes Ignatius, Apostolorum æqualis: eundem secuti sunt magnus Mediolanensium antistes, Ambrosius, doctus ille Afer Augustinus, Basilius, & Theophylactus Græciæ lumina, præ cæteris vero Origenes. Quam ampla & quam præclara de Quadagesima nostra testimonia!

Tom. 2. ep. conr. Mōtan. & in O'ea c. 18. a Homil. 2. ad pop. b epist. 86. c 213. c Orat. de ieiunio. d

O castam & sanctam Quadagesimam! nullum esse sani iudicij reor, qui te non amplectatur: quippe quæ nos in paradysum restituit, è quo gula & ingluuies nos extulerat: quæ vitia comprimis, mentem eleuas, virtutem largiris & præmia: ô bellicum & martium ieiunium! quæ carnem edomas, mundum expugnas, & demones, teste in Euangelij Domino, fugas, hoc genus demoniorum non eicitur nisi in oratione & ieiunio. O felix & triūphans ieiunium! maior adhuc tua vis est & potentia: ut pote quæ ciuitates & oppida vna cum ciuibus periculis eripis, quæ obfessos liberat, & pacem cõciliat. Video nãque vastam illam Ninitem te amplectari, ac publica præconis voce indicere, vt & bestia ieiunarent; video diuinæ vindictæ iacula in muros illius vt bis vibranda per te auerti. Per te quoque populos conseruatos considero, vt præ cæteris Hebræos, qui monitu Estheris triduo ieiunantes Amanum, qui sanguinem eorum ardentissime sivebat, ad laqueum coegerunt, & cruenti decreti sententiam, quod in perniciem omnium, qui in regis Assueti regno versabantur, conditum erat, reuocarunt. O potens ieiunium! Tanta porro in cælis est potentia; tantaque tua in supernis auctoritas, vt si quando antiqui illi Patriarchæ & propheta aliquid à Deo obtinere cupiebant, vt S. August. testatur, ad te vnum veluti ad singulare remedium confugerent, & vnicam abstinentiam mediaticis loco adhiberent.

In Canon. Apost. c. Ho mil. 50. in Leuit. Effectus ieiunij admirabiles.

Matt. 19.

Ion. 3.

Esth. 4.

Quare in-
sticua
Quadra-
gesima.

Si vero causam instituti ieiunij, & Qua-
dragesimalis abstinentiæ, scire desideres,
scias eam ad corpus castigandum, edoman-
dum, & macerandum potissimum esse insti-
tutam. Corpus hoc, Auditores; tyrannus est,
qui perpetuum cum ratione atq; intellectu
bellum gerit: vorax Esau est, qui propter rem
nullius momenti, propter minimum gula ir-
ritamētum, ius omne quod ad gloriam sem-
piternam consequendam habebat, sacrile-
ge vendit, misere prodigit, ac nequiter dis-
perdit, atque ideo furore percitum intelle-
ctum & rationem, velut germanum suum Ia-
cob, semper prosequitur.

Gen. 3.

Caro hæc nostra altera Eva est, quæ ra-
tionem non fecus atque illa Adamum, po-
mo illi voluptatis proposito, tendat & diu-
xat. Ipsa est subdola illa atque versuta Dalila,
quæ mentem, ut illa Sampsonem, in vo-
luptatem sinu reclinaram, in soporem indu-
cit, soporatam hostibus prodit, ac vendit, &
peccatis, id est, Philisthæis, vincitum tradit.

Iud. 16.

Gen. 39.

Ipsa est pellax illa & scelerata vxor Putipharis,
quæ rationem, sicut illa castum Iosephi
adolescentis animum, tentat, & ad peccan-
dum pellicit: quæ cum voti compos fieri ne-
quit, amore in odium & rabiem conuerso,
carceri eam, hoc est, molestiis & iniqui
mancipat. Edomanda est igitur, & subiugā-
da ieiunij, verberibus ac flagris coercenda,
& ut Paulus ait, *in laboribus, in vigiliis, in ieiunij,*
exercitanda.

2. Cor. 6.

Tob. 6.

Allegoria.

Piscis ille immanis, in mari natitans To-
biam deuorare conabatur, sed Angeli moni-
tu in siccum extractus palpitate cœpit, &
expirauit. Piscis hic ingens, nostra est ca-
ro, quæ per mare voluptatum euagata, ani-
mam in magnum discrimen adducit: verum
vbi in litus & siccitatem pœnitentiæ proie-
cta est; quamprimum comprehensa supera-
tur, nam, *Luxuriat raro, non bene pasta caro.*

Ad ieiunia; ad lacrymas, ad suspiria, ad
pœnitentiam igitur recurrendum est, Audi-
tores, armaque aduersus hoc nostrum cor-
pus, hostem hunc domesticum sumenda
sunt. Audiamus animantem Paulum: *Ca-*
stigo corpus meum, & in seruitutem redigo.
Imitemur veterum Anachoretarum exem-
pla; Audiamus Hilationem (teste Hierony-

Tom. 2 ep.
in vita Hi-
larionis.

mo) aduersus corporis petulantiam & pro-
teruiam, insurgentem, & hisce id verbis allo-
quentem: *Ego a ille faciam, ut non calcitres,
nec te hordeo alam, sed paleis; fame te conficiam
& siti; grauis onerabo te pondere, ut cibum po-
tius cogites quam lasciuiam.* Consideremus
quid egerit sanctus ille Euagrius, qui mul-
tos annos in summa asperitate, in deserto
Thebaidis vitam traduxit: hic cum quo-
dam tempore ita in corpus suū sœuiret, ut ad
sonitum verberum & flagrorum rupes atque
valta solitudo resonaret, & à quopiam ad-
moneretur, ne ita in seipsum efferafceret, ac
tergo dilaniato parceret; magna animi con-
stantia respondit, *Quiescat ille, & quiescam
ego: desinat me bellua hæc oppugnare, equi-
dem desinam expugnare.*

Euagrii
vita au-
steritas.

O fortes & generosos athelaras! o pugna-
ces animas! Sumite & vos iam animos,
mundani, in membra vestra sœuite, corpus
hoc vestrum per ieiunia & pœnitentias casti-
gate, refractarium est, fateor, & petulans; at
refrenandum est. Imitemini illos solitudinis
incolas, aut potius reges clamantes, *Humi-*
liabam in ieiunio animam meam. Obedite voci
Dei, *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in*
ieiunio, & fletu, & planctu, reuertere igitur pec-
cator, reuertere conuertere ad me ex toto
corde tuo, ieiuniis, suspiriis, gemitibus, sin-
gultibus, & planctu gratiæ meam impetrato.

Psal. 34

loel. 2.

Paratum cor nostrum Domine, paratum est,
decreuimus te iam per deserta vsque ad Cal-
uaria montem sequi; cruces & clauos tole-
rare, parati sumus sanctificare ieiunia, cele-
brare Quadragesimam, corpora castigare,
atque omni pœnitentiarum genere te nobis
placabilem & propitium reddere. Sed cheu!
quid iuuat proposuisse & decreuisse, si ipse
non disponas, & benedictionem superaddas;
tu igitur qui gratiam dedisti, qua sancta
hæc Quadragesima: ieiunia inchoauimus,
eandem nobis conserua, ut ad finem vsque
fideliter perseueremus. Concede igitur Do-
minæ ut te per ieiunia, per sudores & æru-
mnas, per labores & discrimina, vsque ad
passionem, imo ad mortem vsque in hoc
mundo sequentes, ad te in altera vita se-
quendum resurgere mereamur.

Amen.

FERIA